

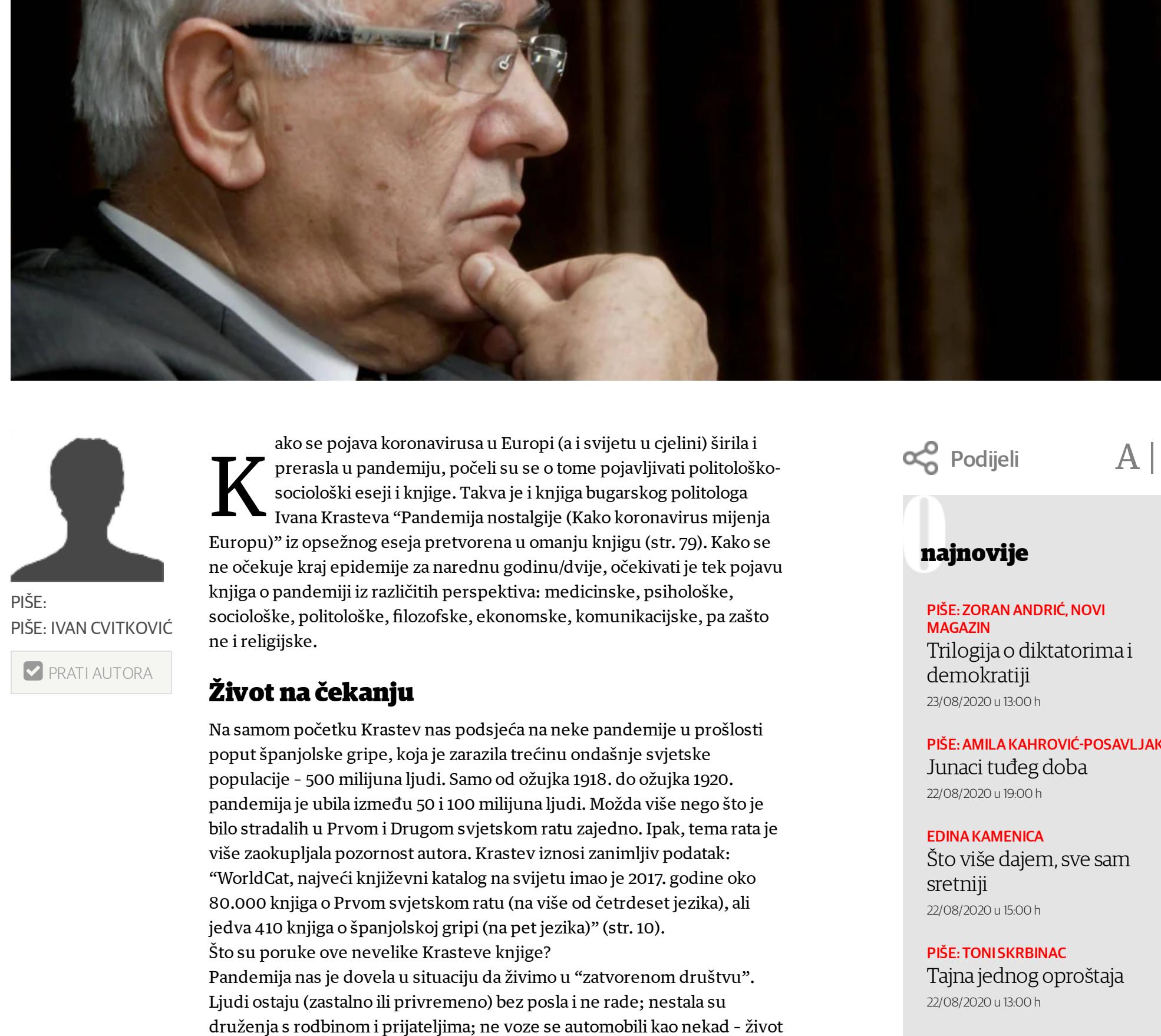
TEME

Pandemija nostalgiye

0:3

srijeda
19. avgust 2020.

Prema Krastevu, socijalne i ekonomski posljedice pandemije dovest će do "deglobalizacije". S druge strane, virus je ujedinio svijet više nego ijedna prethodna kriza

PIŠE:

PIŠE: IVAN CVITKOVIĆ

 PRATI AUTORA

Kako se pojava koronavirusa u Europi (a i svjetu u cjelini) širila i prerašta u pandemiju, počeli su se o tome pojavljivati politološko-sociološki eseji i knjige. Takva je i knjiga bugarskog politologa Ivana Krasteva "Pandemija nostalgiye (Kako koronavirus mijenja Evropu)" iz opsežnog eseja pretvorena u umanju knjigu (str. 79). Kako se ne očekuje kraj epidemije za narednu godinu/dvije, očekivato je tek pojavu knjiga o pandemiji iz različitih perspektiva: medicinske, psihološke, sociološke, politološke, filozofske, ekonomsko, komunikacijske, pa zaštite i religijske.

Život na čekanju

Na samom početku Krastev nas podsjeća na neke pandemije u prošlosti poput španjolske gripe, koja je zarazila trećinu ondašnje svjetske populacije - 500 milijuna ljudi. Samo od ožujka 1918. do ožujka 1920. pandemija je ubila između 50 i 100 milijuna ljudi. Možda više nego što je bilo stradalih u Prvom i Drugom svjetskom ratu zajedno. Ipak, tema rata je više zaokupljala pozornost autora. Krastev iznosi i zanimljiv podatak: "WorldCat, najveći književni katalog na svijetu imao je 2017. godine oko 80.000 knjiga o Prvom svjetskom ratu (na više od četrdeset jezika), ali jedva 410 knjiga o španjolskoj gripi (na pet jezika)" (str. 10).

Što su poruke ove nevelike Krasteve knjige? Pandemija naša je dovela u situaciju da živimo u "zatvorenom društvu". Ljudi ostaju (zastalo ili privremeno) bez posla i ne rade; nestala su druženja s rođinom i prijateljima; ne voze se automobili kao nekad - život se stavlja na čekanje, kaže Krastev (str. 8).

Nekad smo šteli na parkovima, radovali se susretima u parku, na ulici, razmjenjivali s njima poglede na mnoga aktualna pitanja. U vrijeme pandemije sve to izgleda drugačije. Nedopuštena šetnja po parku može

vas stajati novčane kazne, a kontakt s drugim ljudima postao je opasan po život, kaže Krastev. Umjesto radosti susreta, živimo strah od susreta (zaraze).

Pandemija Covid-19 došla je u pratnji još jedne pandemije: pandemije straha. Strahujuemo od vlastite zaraze, zaraze naših blžnjih, prijatelja, poznanika. Strahujuemo za radna mjesta, za mogućnost isplate mirovina. U tome strahu fizičko udaljenost prihvata se kao "odgovorno ponašanje".

Društvene posljedice pandemije vide se i u tome da ljudi "umiru bez pravog sprovoda" (str. 12). Zbog straha od zaraze mnogi ne idu na sprovod ni rođinbi (osim u kapelu da ožalošćenima izrave sučuti i - razlaz). U nekim slučajevima se sprovodi i ne organizira (za umrle od Covid-19) ili se propisuje da mu mogu nazocišti samo neki od prijapnaka uže obitelji.

Krastev ima malo nade: velika umiranja i društvena previranja tek slijede. Recimo da je bolje imati i malo nade, nego nimalo.

Kakve posljedice pandemija ostavlja na mladu generaciju? Uobičajeno se kaže da su teže posljedice po stariju populaciju kod koje je smrtnost od koronavirusa (najčešće i zbog drugih oboljenja koja prate stariju populaciju) veća. To i jeste (sa stanovišta smrtnosti), a nije (sa stanovišta dugoročnih posljedica) točno. I kod mladih je u porastu smrtnost od Covid-19, mada ih većina to preboli kao kratku bolest. A kakve će posljedice to ostaviti dugoročna na njihovo zdravlje, o tome i medicina dvojni. Covid-19 će, nastavi li se kriза - što je sve izvjesnije - biti još jedan od mogućih izvora sukoba generacija. Već do sada možemo reći da je pandemija strašno pogodila mladih harašta, i oni koji su imali posao

otpušteni su (zastalo ili privremeno), rade na pola radnog vremena, primaju minimalne naknade za svoj rad, itd.

Uobičajeno kažemo da virus podjeđano napada i bogate i siromašne. To je točno, ali posljedice nisu podjeđane za siromašne i bogate (osobito u nekim društvinama). Podaci iz SAD-a, ističe Krastev, pokazuju da prihod rasa sruđuju važnu ulogu kad se odlučuje tko će umrijeti (str. 38).

Pandemija je dovela do još jedne zanimljive društvene pokretnjosti.

Naije, imućniji stanovnici gradova "bjezje" iz žarišta zaraze (gradova) u vikendice. Tamo su na otvorenom, opasnost od zaraze je manja, a internet mnogima omogućava rad na daljinu. Kancelarijski, zatvoreni, prostor tako postaje manja mogućnost za zarazu. I sam Krastev se, u vrijeme pandemije, "povukao" iz Beča u Bugarsku, nastanio se u vikendici prijatelja, gdje je i napisao ovo djelo.

Kako se vlade u evropskim državama odnose prema pandemiji? Učenički rečeno - prepisivački. Svi prepisuju mjeru od drugih "ne zato što vide da su njihove mjeru uspješne, nego zato što nemaju pojam što funkcioniра" (str. 42). Čovjek se nameće pitanje da li vlade, pri donošenju mjeru, više vode računa o gospodarskim nego o zdravstvenim interesima. Ponovo u drugi plan ide broj oboljelih, nezaposlenih, a dobiva na važnosti ukidanje mjeru koje sputavaju turizam, ugostiteljstvo i sl.

Koju su sve negativne posljedice pandemije? Pandemija je, smatra Krastev, u mnogim evropskim zemljama demokraciju stavila na čekanje. Kako će demokracija funkcionirati ako ljudi moraju ostati kod kuće, ako se ljudi ne smiju okupljati u grupama većim od 50 ili 100 osoba.

Zdravstvena katastrofa pretvorit će se u ekonomsku cije je političke posljedice teško predvidjeti. Sama Evropska unija pokazala je, osobito na početku pandemije, toliko slabosti da je postal gotovo nebitna. Bruxelles je štio kad je dnevno umiralo po tisuće ljudi u nekim zemljama članicama Evropske unije (Italija, Španjolska), "Kad su se ljudi upitali zašto u nekim evropskim zemljama ima manje zaraženih i umrlih, nestala je ideja o zajedničkoj Evropi" (str. 76).

Koje su još negativne posljedice pandemije za današnje društvo? Razvile su se tehnologija i praksa nadzora poput onih u otkrivanju terorističkih grupa. Turizam i putovanja upore bili su, zahvaljujući sredstvima prijevoza, veoma razvijeni. S Covid-19 prestala su putovanja, turizam je u propagadanju, avio-kompanije i prijevoznici takoder. U tim okolnostima došlo je do otpuštanja radnika, a njihova i budućnost njihovih obitelji postala je neizvjesna. Povratak turista, za razliku od migranata, u Evropu u bliskoj budućnosti nije izvjestan (str. 29).

A BIH?

Prema Krastevu, socijalne i ekonomski posljedice pandemije dovest će do "deglobalizacije". S druge strane, virus je ujedinio svijet više nego ijedna prethodna kriza

Na kraju recimo da bi bilo lijepo obaviti sociološko-politološko istraživanje o posljedicama koronavirusa na stanovništvo Bosne i Hercegovine.

Kadrova koji bi to mogli kvalitetno obaviti zasigurno imamo, pitanje je imamo li vlast koja je zainteresirana financirati takvo što. Možda bi i financirali projekte o posljedicama koronavirusa na proft, izvan toga - nisam siguran.

Pratite nas na društvenim mrežama **Facebook**, **Instagram** i **Twitter**, kao i putem aplikacije za **Android** i **iOs**.

TAGOVI

NOSTALGIJA

KRASTEV

NASAPRICA

SVIJET

BIO

TEHNOLOGIJA

SOCIJET

SPORT

REGION

BIH

CRNA HRONIKA

KULTURA

INSAM Journal:

Nauka bi trebala

biti dostupna

svima

17/08/2020 u 11:21 h

0 komentara

Poredaj po: Najnovije +

Dodata komentar

0

Facebook

Plugin za Facebook komentare

Podijeli

A | A

najnovije

PIŠE: ZORAN ANDRIĆ, NOVI MAGAZIN

Trilogija o diktatorima i demokratiji

23/08/2020 u 13:00 h

PIŠE: AMILA KAHROVIĆ-POSAVLJAK

Junaci tugeđeg doba

22/08/2020 u 19:00 h

EDINA KAMENIĆ

Što više dajem, sve sam sretniji

22/08/2020 u 15:00 h

PIŠE: TONI SKRIBINAC

Tajna jednog oproštaja

22/08/2020 u 13:00 h

PIŠE: DR. ALEKSANDAR KNEŽEVIĆ

Sutra idemo na geografsiju

22/08/2020 u 10:00 h

čitatje

Dokazano ubija sve bolove za 2 minuta: Može da izlezi celo telo, najmoćniji prirodnji lek na svetu!

(RECEPT)

IGRAO FINALE LIGE PRVAKA, SAD JE BESKUĆNIK: ŽENA MU UZELA MU IVEŠ MAŠINU

(VIDEO)

Umro glumac iz Otpisanih! Jedan od rijetkih u Jugoslaviji koji nikada nije imao kaskadera!

(VIDEO)

Istraga zbog silovanja srpske glumice: Najvažniji dokaz je Danijelin tajni snimak razgovora sa silovateljem?

(VIDEO)

Heroj Bajerna, ali loš dečko: Tukao je manekenku, osmagan dana nije mogla da ide na posao!

(VIDEO)

Hrvat je najjači na svetu, a ne zna hrvatski: Stipe govori samo na engleskom, sramota ga lošeg izgovora

(VIDEO)

najčitanije - vijesti & o2

Navaljni u indukovanoj komi: Ljekari neće davati komentare sve dok ne urade procjenu rezultata

23/08/2020 u 15:02 h

Čim smo se otvorile škole pojavio se koronavirus

23/08/2020 u 14:51 h

Neslavna avantura u BiH se bliži kraju: Zov iz srba...

23/08/2020 u 14:43 h

U Hrvatskoj 275 novozaženih koronavirusom

23/08/2020 u 14:38 h

Bh. povorka ponosa: Mi postojimo u ovoj državi i zahjevamo zakone i zaštitu

23/08/2020 u 14:27 h

STOP POLICIJA, STOP POLICIJA